

INAUGURACIÓ DE LA JORNADA SOBRE LA SITUACIÓ DELS DRETS DELS INFANTS A CATALUNYA, ORGANITZADA PEL SÍNDIC DE GREUGES AMB MOTIU DEL 20è ANIVERSARI DE LA CONVENCIÓ DELS DRETS DELS INFANTS

Barcelona, 16 de novembre de 2009

Molt bon dia. Síndic de greuges, autoritats, senyores i senyors, permetin-me en primer lloc agrair al síndic la possibilitat de compartir aquests moments amb vostès, de participar en aquest acte, en aquesta inauguració de la Jornada sobre la Situació dels Drets dels Infants a Catalunya amb motiu dels vint anys de la Convenció dels drets dels infants.

Fa vint anys es va adoptar la Convenció sobre els drets dels infants de les Nacions unides, que de fet va refermar el principi de la Declaració universal dels drets humans del 1948 segons el qual els infants tenen dret a una atenció i una assistència especials. La Convenció dels drets dels infants va fer un pas més, va anar una mica més enllà, i va disposar de quina manera es poden i s'han de protegir els drets de tots els infants. Però a més encara va fer un pas més, va reblar una mica més el clau, ja que era una disposició de caràcter vinculant per als estats que la signessin.

Per tant, en el fons commemorem un pas transcendent en el que és el progrés social de la humanitat. I com que és un pas transcendent és evident que és important commemorar-lo, recordar-lo, entre altres coses perquè les commemoracions, els recordatoris, que serveixen per saber què ha passat, també ens obliguen a saber i a planificar el que pot passar. I en aquest àmbit és important, certament, veure cap on anem i què podem fer.

Cal dir també que Catalunya s'ha implicat especialment, s'ha implicat fortament, en tota aquesta qüestió els darrers anys –jo diria que molt especialment els darrers anys–, i ho ha fet amb posicionaments i mesures de suport i també treballant i actuant per aplicar aquests preceptes en el nostre país.

Deixin-me fer alguns esments concrets a aquesta actuació i a aquest suport actiu que porten a terme diverses institucions del nostre país i que ho concreti en tres coses, en tres accions que estan vinculades a aquesta commemoració. Crec que són accions que val la pena esmentar pel que dèiem, que commemorem, recordem, però també plantejem el present amb coses concretes i, sobretot, planifiquem el futur.

La primera és simbòlica, però al mateix temps penso que té un gran valor. Divendres el Parlament acollirà el tercer ple de la infància coincidint amb el Dia Universal de la Infància. Enguany, a més, l'hem centrat específicament en la commemoració d'aquest vintè aniversari de la Convenció dels drets dels infants.

Aquest és un acte que coorganitzem amb el Departament d'Acció Social i Ciutadania i la Direcció General de la Infància i en el qual participaran més de cent infants de tot Catalunya que presentaran quatre ponències sobre els drets de participació de la infància i l'adolescència.

Aquests plens, que alguna vegada la gent pot pensar que no deixen de ser simbòlics i que es fan perquè queda molt bé que la canalla vingui al Parlament, jo crec que tenen un fons de què moltes vegades no som conscients o que no valorem en la seva justa mesura, perquè les reflexions que fan els infants no solament no són gratuïtes, sinó que a vegades van molt més al fons del que podem imaginar.

Com a president del Parlament intento fer-los unes reflexions sobre els drets i els deures que han de tenir. Per exemple, una cosa que sempre intento fer, sobretot perquè són asseguts en aquells escons del Parlament de Catalunya, és fer-los adonar del privilegi que tenen de poder viure en democràcia. Quan jo tenia la seva edat i estudiava aquella casa estava tancada, no es podia exercir la democràcia, no es podia parlar en català. Per tant, intento que tinguin consciència dels drets, dels deures, de què representa la democràcia, el fet de viure en democràcia, i, per tant, del valor que tenen la llibertat i la participació.

Per tant, totes aquestes reflexions fetes a aquesta canalla que puja no deixen de ser reflexions de futur. Però al mateix temps les respostes acostumen a ser molt interessants. Sentir parlar els infants de no-discriminació, de ser acceptats socialment tal com són, del dret a la igualtat, del dret a la intimitat –una de les

coses que em va cridar més l'atenció, el dret a la intimitat expressat pels infants—, del dret a una vida digna, en definitiva, crec que té un valor realment important, i penso que ha estat una de les eines útils que hem tingut al Parlament, des del punt de vista pedagògic però també des del punt de vista de fons. Divendres farem un ple especialment dedicat a això.

Segona qüestió que els volia remarcar: l'Observatori dels Drets de la Infància. Aquest és un òrgan que penso que és una antiga reivindicació del país, que ha estat impulsat pel Govern però que està integrat per entitats públiques, per associacions, per experts en l'àmbit de la infància i l'adolescència, i que ha presentat un manifest, que és el "Compromís vers la infància davant del 20è aniversari de la Convenció". Aquest compromís reconeix l'infant com a subjecte de drets i encoratja a seguir lluitant contra la vulneració d'aquests drets arreu del món.

I el tercer. També divendres se celebrarà la primera edició dels guardons Reconeixements de la Infància 2009. Són uns premis impulsats també pel Govern que volen reconèixer la tasca a favor del benestar i el drets de la infància i l'adolescència d'una sèrie de persones, d'entitats i d'associacions.

I permetin-me que remarqui aquest punt, perquè el celebro de manera molt especial, pel que representa, però també perquè en el món en què vivim, en el context actual, en la nostra societat, avui, necessitem posar en el centre de la vida pública exemples de contribucions positives al conjunt del país.

I de vegades sembla que no passi res, en aquest país. I en aquest país passen moltes coses, i passen coses molt bones. Però les dinàmiques pròpies de la política —bé, pròpies o impròpies, en tot cas les que són— al final les acaben tapant, acaben tapant les moltes coses bones que es fan en aquest país. I per això permetin-me que destaquï aquests premis, perquè són un exemple de les coses bones que es fan en aquest país i que hem de remarcar entre tots plegats, perquè en el fons acaben convencent-nos que aquest és un país que funciona, en què les coses es fan bé, en què hi ha una societat civil potent i en què tenim uns valors en què a més creiem.

Per tant, el tercer element que volia destacar per damunt d'altres era aquest, i ho volia fer en aquest sentit de potenciar els referents socials de persones, de

projectes, que treballen per això, pel progrés social, pel progrés humà, i que a més ens ajuden a recuperar aquests valors que estan tan en crisi en aquests moments: els valors més socials, els valors més col·lectius, que d'altra banda són els valors que la Catalunya del segle XXI necessita.

Sortint del marc de les celebracions, permetin-me també fer un repàs molt ràpid a la feina que els darrers anys fan les administracions, les institucions. I no és una qüestió menor. És a dir, no faig estadística. En el fons, el que dic és que aquí hi ha un discurs polític molt potent.

Els darrers sis anys, per exemple, ha augmentat el 125 per cent el pressupost de la Secretaria de la Infància i l'Adolescència, cosa que no deixa de ser fruit de la demanda que genera la mateixa societat. I aquí, encara que estigui convidat per aquesta casa, no seria just que no fes esment de l'important paper de la Sindicatura de Greuges, mitjançant l'adjunt al síndic per a la defensa dels drets dels infants. Crec que avui és necessari remarcar-ho, també.

El juny es va presentar al Parlament l'Informe extraordinari del Síndic de Greuges sobre la protecció de la infància en situació d'alt risc social a Catalunya, que va ser debatut ara fa poc en comissió parlamentària, un informe especialment oportú perquè en un context de crisi com el que vivim sempre hi ha situacions que acaben petant sobre les vàlvules més febles de la societat, i és evident que els infants en situació de risc són una de les més febles. Per tant, crec que l'informe no solament era oportú, sinó que era molt valuós i molt rigorós, com ens té acostumats el Síndic. Crec que és necessari remarcar-ho, entre altres coses perquè analitza xifres, analitza procediments de protecció de la infància i detecta els punts febles del sistema de protecció. Això, a més, s'acaba de complementar amb les recomanacions concretes que van vinculades al Projecte de Llei de drets i oportunitats de la infància i al seu desplegament posterior.

Aquest és un projecte de llei al qual lògicament també m'haig de referir, entre altres coses perquè crec que marca un abans i un després i és la porta per la qual podem entrar en una nova etapa pel que fa a la garantia dels drets dels infants al nostre país.

Vostès saben que els tràmits parlamentaris sempre són lents, complexos, com ha de ser. Moltes vegades dic com a exemple –encara que no sé si tothom ho entén,

però, vaja, no vol ser desafortunat, l'exemple— que el Parlament no és menjar ràpid; el Parlament necessita cuina lenta, necessita elaborar, necessita un temps de cocció, necessita les mesures justes de cada cosa. Ni es pot improvisar ni es pot fer un bon plat si no hi ha tota la feina prèvia i tota la saviesa possible, i per tant tot el “carinyo”, per entendre'ns, perquè això acabi bé. Doncs bé, de vegades això es troba a més amb afegitons que encara ho retarden més i que fan que potser tinguem aquesta sensació que no acabem de ser tan eficaços com hauríem de ser.

En tot cas, jo crec que aquests darrers anys hem fet un seguit de lleis en l'àmbit social que són molt importants per a la planificació de la Catalunya del segle XXI. I el pes social que tenen aquestes lleis en temes tan elementals com l'habitatge, com els serveis socials, com els drets de la infància, etcètera, acabarà conformant una concepció social de Catalunya que no tindrà res a veure amb la concepció social de la Catalunya del final del segle XX, per entendre'ns, entre altres coses perquè el món ha canviat i l'evolució de la societat és clara, però al mateix temps perquè les prioritats han canviat.

Dic això perquè possiblement algunes de les qüestions que afecten el Síndic en aquests moments estan encallades en algun tràmit parlamentari. Jo no estic neguitós, però sí que m'agradaria que la llei del Síndic s'aprovés una vegada per totes, perquè és una llei de desplegament estatutari, una llei important del desplegament estatutari que al final sempre acaba topant amb qüestions —el que deia abans de la política— potser no estrictament relacionades amb això de què parlem, però sí amb qüestions que van una mica més enllà.

Dit això, jo confio que els propers mesos, o les properes setmanes, ja puguem veure desencallades totes aquestes qüestions, sobretot pel que fa al que ens afecta com a Parlament, que són les lleis, i que per tant puguem tirar endavant tot aquest desplegament que hem anat fent i que acaba de complementar aquesta filosofia que he estat intentant explicar-los en el meu discurs.

Confio que ens en puguem sortir tots plegats. Les amenaces sempre hi són i sempre hi ha elements que poden complicar la nostra realitat. Però, al capdavall, el que les institucions intentem fer... No faig un discurs polític en el sentit clàssic del terme, faig un discurs de política àmplia, de política que ens afecta a tots, que

afecta les institucions, que afecta el Síndic, que afecta el Parlament, que afecta el Govern, que afecta els grups parlamentaris i que els afecta a vostès com a protagonistes de la societat catalana. Confio que en aquest temps que vivim, tan complicat d'una banda, però al mateix temps d'indispensable planificació i d'indispensable definició de com volem que sigui la Catalunya del segle XXI, siguem capaços tots plegats d'estar a l'alçada i que puguem avançar.

El moment de reflexió que representen unes jornades com les que vostès plantegen avui crec que ajuda perfectament a aquesta filosofia que els plantejava. Per tant, els felicito per haver-les organitzat, però també per la seva concepció.

Fa vint anys es va aprovar un document històric; fa vint anys els drets dels infants van viure aquest pas històric, universal. I crec que és bo, sincerament, que avui ho pugem recordar aquí, que ho puguem commemorar, però sobretot que també siguem capaços de posar-hi tot l'interès i tota l'autoritat amb vista a la seva projecció en el futur.

Moltes gràcies i que tinguin una molt bona jornada.